

1. Bakgrunn

Det er mange store utfordringar innanfor landbruksområde og det må gjerast ein betydeleg jobb dei neste åra dersom ein skal kunna oppfylle noko av dei klimamåla som ligg i nasjonale og lokale føringar. Med utgangspunkt i Regionalt bygdeutviklingsprogram for Vestland har me plukka ut nokre fokusområde som me trur er viktig å arbeida med i Nordhordland, det gjeldt klimatilpassing i høve til grovfor og samarbeid mellom kommunar og rådgivingsapparatet. Landbruksforvaltninga er berre ein av mange aktørar, men det at ein no i større grad skal jobba regionalt gjer ein moglegheit til å sjå ting i samheng og i større grad setja i gang tiltak som kan koma fleire til gode. Det må gjerast eit stykke arbeid for å finna gode samarbeidsformer, etablera møteplassar og nettverk både mot kommunar og næring og ta i bruk digitale verktøya.

Nordhordland er Norge sin første kandidat til å bli eit UNESCO Biosfæreområde som vil seie ei utnemning for å vere eit modellområde for berekraftig utvikling. Dette gjev regionen eit heilskapleg grunnlag for å utvikle alle delar av samfunnet til det beste for kommande generasjonar. Sentralt her er gamle tradisjonar, erfaringar og ny forskning for å få til ein kunnskapsdriven utvikling.

Ein viktig utfordring for landbruksnæringa sin eksistens i Nordhordland er mellom anna endra klima. Mykje av areala er svart myrjord som ligg direkte på fjell gjer oss sårbare for mykje nedbør. Det er mange små og mellomstore bruk i regionen som treng å gjera endringar i drifta for å tilpassa seg. Me ynskjer å ha fokus på å finna konkrete tiltak som gjev det enkelte bruk meir robust for framtida. Mange lokale bøndene i regionen sit på kompetanse om kva som verkar, og i saman med rådgivingstenesta må dette formidlast ut til alle. Auka fokus på grovfor inneber at viktige område som drenering, jordpakking/agronomi, gjødselregime og teknologi må jobbast med. Dette kan gje ein gevinst for bonden i form av auka avlingar, men og for samfunnet med mindre klimautslepp og ei meir robust landbruksnæring.

Vassdirektivet er ei oppgåve som kommunane ikkje kjem utanom. Landbruket er ein av fleire kjelder som bidreg til dårleg vasskvalitet i bekkar og vassdrag. Eit resultat av pilotprosjekt gjennomført i regionen i 2018 er at ein må sjå nærare på om dei gjødslingsråd som vert gitt enkelte stader bidreg i negativ lei sjølv om dei er innafor regelverket. Tettare oppfølging av enkeltbruk og dialog om gjødselpraksis kan vera aktuelle tiltak.

Kommunane kan vera ein pådrivar i dette arbeidet.

2. Mål: Robust og berekraftig landbruk i Nordhordland

Med robust er meint eit landbruk som taklar dei klimaendringane ein står overfor. Berekraftig er utvikling som løysar dei behova ein har i dag utan å øydeleggja mogleheita for framtida.

3. Kva meiner bøndene.

Det vart i desember 2018 gjennomført ei brukarundersøking blant 500 aktive bønder i Nordhordland, om lag 50 % svarte på undersøkjinga. Eit av spørsmåla gjekk på kva tema ynskjer du at me tek opp på temamøter, kurs og liknande. Det kom mange innspel mellom anna klimatiltak, grøfting, dyrking, fornying av eng m.m.

Informasjon og formidling

Figur 28: Spørsmål: «Kva tema ynskjer du at vi tar opp på kurs, fagmøte o.l.?». Tekstfelt: 72 kommentarar.

På spørsmål om kva kompetanse dei ynskjer at landbrukskontoret i Alver skal ha svarar 75 % kunnskap innanfor agronomi, gjødselplanlegging, grøfteplanlegging og grovforproduksjon.

4. Grovfor og agronomi

Det å ha nok vinterfor av god nok kvalitet er ein av dei viktigaste førestnadene for å husdyrproduksjonen i Nordhordland. To år med ekstreme værtilhøve har gitt oss ei påminning om at me må ha fokus på dette framover. Auka kunnskap og tiltak innanfor agronomi herunder jordstruktur, drenering, gjødselhandtering vil bidra positivt både for den enkelte sin økonomi, tilpassing til endra klima og for reduksjon av klimautslepp og avrenning til vatn og vassdrag.

Delmål "Slik vil vi ha det"	Strategiar "Slik gjer vi det"	Tiltak
Auka grovfôrproduksjon tilpassa eit endra klima	Kompetansebygging Auke avlingar og betre fôrkvaliteten Fokus på agronomi/jordpakking Finne fram til teknologi for effektiv drift i eit endra klima Andre klimatiltak som vil redusera utslepp av klimagassar eller gje betre tilpassing til klimaendringar	Inspirasjonssamlingar Temamøte Kurs Rådgiving Fokus på <ul style="list-style-type: none"> • bygging av interne driftsveggar • drenering/overflatevatn • plugging av grøfter • grøftespyling • Lettare maskiner og reiskap • planlegga vekstsesongen • Skifteplan på enkelt bruk for slått og beitebruk tilpassa våtare klima

Aktørar på landbruksområde er både kommunane, private rådgjevarar , samvirke, forskning, faglag , partnerskapet fleire i Nordhordland og det å jobba etter eit regionalt fokus kan bidra til at utviklingsarbeid, rådgiving og kompetanseoppbygging for aktive bønder gjev resultat.

Lista er ikkje uttømmende, og dersom det vert gitt midlar vil ein utarbeida ein tydelegare prosjektbeskrivelse

5. Organisering:

Styringsgruppe: rådmannsgruppa i regionen

Arbeidsgruppe: tilsette på landbrukskontor

Prosjektleder:

Referansegruppe: lokale bondelag/ småbrukarlag, representant frå rådgjevingsapparatet, representant for kommunane, klimarådgjevarar m.fl

Det er ofte slik at det ein set fokus på får ein meir av. I tida med store endringar i organisering både lokalt og regionalt kan eit slikt prosjekt bidra til at ein får sett fokus på viktige utfordringar som kommunane i dag ikkje har ressursar til å gjennomføra kvar for seg. Det handlar om å mobilsera lokale ressursar for å auka konkurransekrafta til næringa.

6. Økonomi/finansiering

Budsjett	
Prosjektleder	180 000
Kurs	40 000
Inspirasjonssamlingar	20 000

Markdagar	40 000
Reiser	15 000
Møter	15 000
Diverse	20 000
Sum	330 000
Finansiering	
Skjønnsmidlar FM	165 000
Eige arbeid kommunane	65 000
Anna finansiering klimamidlar	60 000
Rull-midlar	40 000
Sum	330 000